

පරීක්ෂක වාර්තාව

අදියර III විභාගය - ජනවාරි 2022

(301) මූල්‍ය වාර්තාකරණය

(Financial Reporting)

අයදුම්කරුවන් විසින් සිදු කර තිබූ පොදු වැරදි බොහොමයක් හඳුනා ගැනිණි. අසාර්ථක වූ අයදුම්කරුවන් විසින් සිදු කළ වැරදි හඳුනාගත යුතු අතර අනාගත විභාගයන්හිදී සාර්ථක වීම සඳහා සියළු මූලධර්මයන් ඉගෙන ගත යුතුය.

A - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

(a) මූල්‍ය තොරතුරුවල ප්‍රයෝජනවත් භාවය වැඩි දියුණු කරන ගුණාත්මක ලක්ෂණ දෙකක් පැහැදිලි කිරීම බලාපොරොත්තු වී ඇත. බොහෝ අයදුම්කරුවන් ගුණාත්මක ලක්ෂණ දෙකක් පැහැදිලි කර තිබූ නමුත් ස්වල්ප දෙනෙකු පමණක් ගුණාත්මක ලක්ෂණ පැහැදිලි කර තිබුණි.

මෙම කොටස සඳහා සඳහා කාර්යසාධනය හොඳ මට්ටමක විය.

(b) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මූලිකාංග මැනීම සඳහා භාවිත කරනු ලබන විවිධ මැනීමේ පදනම් දෙකක් නිවැරදිව සඳහන් කිරීමට අසමත් විය. ඔවුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙකු ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති, ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති ගැන සඳහන් කර තිබුණි.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක නොවීය.

ප්‍රශ්න අංක 02

(a) තිරසාර වාර්තාකරණය යන පදය පැහැදිලි කිරීම අපේක්ෂා කරන ලදී. ඉතා සුළු අයදුම්කරුවන් ගණනක් මෙම කොටස නිවැරදිව උත්තර ලියා ඇත.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය මට්ටමක විය.

(b) සංකලිත වාර්තාවේ ඇති ව්‍යාපාර ආකෘතියේ ඇතුළත් සහ ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර දෙකක් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය කර ඇත. කීප දෙනෙකු පමණක් මෙම කොටසට නිවැරදිව උත්තර ලියා තිබුණි.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය දුර්වල මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 03

(a) සංවිධානයකට මූල්‍ය අනුපාත විශ්ලේෂණය වැදගත් වන්නේ ඇයි දැයි යන්නට හේතු 3ක් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය කර තිබුණි. බොහොමයක් අයදුම්කරුවන් පිළිගත හැකි උත්තර සපයා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබාගෙන තිබුණේය.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක විය.

(b) අනුපාත විශ්ලේෂණයෙහි සීමා දෙකක් සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය විය. නිවැරදි උත්තර ඉදිරිපත් කරමින් බහුතරය මෙම කොටස සඳහා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබාගෙන ඇත.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය හොඳ මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 04

දෙන ලද එක් එක් වියදම ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 38 අනුව අස්පාෂ්‍ය වත්කමක් සේ හඳුනාගත හැකිදැයි පැහැදිලි කිරීම අවශ්‍ය විය. අයදුම්කරුවන් බොහොමයක් අස්පාෂ්‍ය වත්කම් හඳුනාගැනීමේ නිර්ණායකයන් ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

අස්පාෂ්‍ය වත්කමක් හෝ වියදමක් ලෙස දරණ ලද එක් එක් පිරිවැය අයිතමය ඔවුන් නිවැරදි ලෙස හේතු ද සහිතව හඳුනාගෙන තිබුණි.

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක විය.

B - කොටස

ප්‍රශ්න අංක 05

2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය, වක්‍ර ක්‍රමය යටතේ පිළියෙල කිරීම අවශ්‍ය කර තිබුණි. බොහොමයක් අයදුම්කරුවන් මෙම ප්‍රශ්නයට හොඳින් උත්තර ලියා ඉහළ ලකුණු ලබාගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත් අයදුම්කරුවන්ගෙන් ඉතා සුළු පිරිසක් පහත දැක්වෙන වැරදි සිදුකර තිබුණි.

- (1) බදු පෙර ගුද්ධ ලාභය වැරදි ලෙස ගෙන තිබුණි.
- (2) ස්ථාවර වත්කම් වල ක්‍ෂය ප්‍රමාණයන් නිවැරදි ලෙස ගණනය කර තිබුණේ නැත.
- (3) මෙහෙයුම්, ආයෝජන සහ මූල්‍ය ක්‍රියාකරකම් වරදවා වර්ගීකරණය කර තිබීම.
- (4) මුදල් ගලා ඒම සාණ අගයෙන්ද මුදල් පිටතට ගලා ඒම ධන අගයෙන්ද රැගෙන මුදල් ගලා ඒම වැරදි ලෙස යෙදවීම.
- (5) ඇතැම් සංඛ්‍යාවන් රූපියල් දහස් ගණනකට වැටීම් කර තිබූ අතර අනෙකුත් සංඛ්‍යා එසේ කර නොතිබුණි.

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා සමස්ත කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 06

(A) දී තිබෙන තොරතුරු මත පදනම්ව මාර්තු 31 දිනට විලම්බිත බදු වත්කම හෝ වගකීම ගණනය කිරීම අවශ්‍ය කර තිබුණි. අයදුම්කරුවන් ස්වල්ප දෙනෙකු පමණක් මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර සපයා සම්පූර්ණ ලකුණු ලබාගෙන තිබුණි. ඔවුන්ගෙන් බොහෝ දෙනෙකු බදු පදනම නිවැරදිව ගණනය කිරීම කළ නොහැකි විය. එම නිසා ඔවුන්ට අවශ්‍ය කරන විලම්බිත බදු වත්කම සොයා ගැනීමට නොහැකි වී ඇත.

සිදුකර ඇති පොදු වැරදි: වැරදි බදු අනුපාතික භාවිත කිරීම, විලම්බිත බදු වත්කම් හා විලම්බිත බදු වගකීම් වරදවා හඳුනා ගැනීම.

(B) 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විලම්බිත බදු වියදම් ගණනය කිරීම අවශ්‍ය කර ඇත. ආදායම් ප්‍රකාශනයේ අයකළ යුතු විලම්බිත බදු වියදම් ප්‍රමාණය ගණනය කිරීමට හා හඳුනා ගැනීමට බහුතරය අසමත් වී ඇත.

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා සමස්ත කාර්යසාධනය දුර්වල මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 07

(a) දී ඇති තොරතුරු මත පදනම්ව 2021 මාර්තු 31 දිනට ගොඩනැගිල්ලේ සමුච්ඡිත ඝෂය සහ ධාරණ අගය ගණනය කිරීම අවශ්‍ය විය. අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය නිවැරදිව ඝෂය ගණනය කර ඇත. (ඉතිරිව තිබෙන වර්ෂ 28 ක ආයුකාලය නොසලකා) ආයුකාලය වර්ෂ 32 ලෙස සැලකිල්ලට ගනිමින් බහුතරය විසින් ඝෂය ගණනය කර තිබුණි.

(b) කල්බදු ගනුදෙනුවට අදාලව 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ සහ එදිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ උදාහර පිළියෙල කිරීම අවශ්‍ය කර තිබුණි. අයදුම්කරුවන් ස්වල්ප දෙනෙකු නිවැරදි උත්තර ලියා තිබුණි. අයදුම්කරුවන්ගෙන් බහුතරය පහත දැක්වෙන වැරදි සිදුකර සිදුකර තිබුණි.

- (1) බද්දේ අගය ගණනය කිරීමේදී අත්තිකාරම් ගෙවීම් ප්‍රමාණය වූ රුපියල් මිලියන එකක ගෙවීම එකතුකර තිබුණි.
- (2) බදු බැඳියාවේ දිගු කාලීන හා වර්තන කොටස් වෙන්කර නොතිබුණි.
- (3) ඝෂය ප්‍රමාණය සහ පොළී වියදම් ප්‍රමාණය වැරදි ලෙස ගණනය කිරීම

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා සමස්ත කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය මට්ටමක විය.

C - තොටස

ප්‍රශ්න අංක 08

සී/ස සමාගමක විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීම දැක්වෙන ප්‍රකාශනය සහ ඝෂය කිරීම් උප ලේඛණය පිළියෙල කිරීම අවශ්‍ය කර තිබුණි.

බහුතරයක් මෙම ප්‍රශ්නයට උත්තර ලියා තිබූ අතර ඔවුන් අතුරෙන් සමහරෙකු මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා ඉහළ ලකුණු ලබාගෙන ඇත.

හඳුනාගන්නා ලද පොදු වැරදි:

- (1) රු.750,000/- ක වන්දි වියදම් වෙනුවට රු.1,000,000/- ක් ඉඩ සලසා තිබුණි.

- (2) ණයට ගැනීම් පිරිවැය මාස 11 ක් සඳහා වෙනුවට සම්පූර්ණ වර්ෂය සඳහා ගණනය කර තිබුණි.
- (3) ගෙවල් කුලී වියදම් සහ කලින් ගෙවූ මුදල් ප්‍රමාණයන් වැරදියට පෙන්වා ඇත.
- (4) පොළී, මූල්‍ය පිරිවැය බැර කොට ප්‍රාග්ධන නොනිමි වැඩ හර කරනවා වෙනුවට මූල්‍ය පිරිවැය හර කර තිබුණි.
- (5) ඤය භීතවන ශේෂ ක්‍රමයට ගණනය කර තිබුණි.
- (6) හානි කරන පාඩුව නිගමනය කිරීමේදී රු. බිලියන 4.5 ක ධාරණ අගයකට ඵලඹීමට අසමත් වීම.
- (7) හානිකරන පාඩුව ගණනය කර නොබැලීම.
- (8) ණය මුදලේ වර්තන හා වර්තන නොවන කොටස් සම්පූර්ණයෙන් නොසලකා හැරීම.
- (9) වෙනත් විස්තීරණ ආදායම් යටතේ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත දැක්වීම.
- (10) ගෙවල් කුලී වියදම් රු.300,000/- වෙනුවට රු.900,000/- ලෙස දැක්වීම
- (11) බැංකු ණයේ වර්තන කොටස, වර්තන නොවන කොටස සමඟ පටලවා ගැනීම.
- (12) ඉඩම 5% බැගින් ඤය කිරීම.

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා කාර්යසාධනය සකුටුදායක මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 09

- (a) දී තිබූ තොරතුරු මත පදනම්, දළ ලාභ අනුපාතය, ඤාණික වත්කම් අනුපාත, තොග නේවාසික කාලය, ණය හිමියන් පියවීමේ කාලය සහ කොටසක ඉපයුම ගණනය කිරීම අවශ්‍යව තිබුණි.

අයදුම්කරුවන් බොහොමයක් ඉහත දැක්වූ අනුපාත නිවැරදිව ගණනය කර ඒ සඳහා වෙන්කළ ලකුණු ලබාගෙන ඇත.

අනුපාත ගණනය කිරීමේදී සමහරුන් විසින් පහත දැක්වෙන වැරදි සිදු කර තිබුණි.

- (1) ඤාණික වත්කම් අනුපාතය ගණනය කිරීමේදී තොග ඉවත්කර තිබුණේ නැත.
- (2) දළ ලාභ අනුපාතය ගණනය කර ඇත්තේ ලාභය විකුණුම් වලින් බෙදීමෙන් සහ දළ ලාභය විකුණුම් පිරිවැයෙන් බෙදීමෙනි.
- (3) කොටසක ඉපයුම ගණනය කිරීමේදී ලාභය, කොටස් ගණනින් බෙදනවා වෙනුවට කොටස් ප්‍රාග්ධනයෙන් බෙදා තිබුණි.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය හොඳ මට්ටමක විය.

- (b) කාර්යසාධනය විශ්ලේෂණය කිරීම අවශ්‍ය විය.

සමහර අයදුම්කරුවන් විසින් කර තිබූ පොදු වැරදි පහත දැක්වේ:

- (1) බොහොමයක් අයදුම්කරුවන් නියම හේතුව නොදක්වමින් අනුපාතය වැඩි විය හෝ අඩු විය යන්න දක්වා තිබුණි.
- (2) අනුපාත කර්මාන්තයේ අනුපාත සමඟ සසඳනවා වෙනුවට පෙර වර්ෂයේ අනුපාත සමඟ සසඳා තිබුණි.

මෙම කොටස සඳහා කාර්යසාධනය සාමාන්‍ය මට්ටමක විය.

ප්‍රශ්න අංක 10

(a) අවශ්‍යතාවය: ඒකාබද්ධ කිරීමේ දී ඇතිවූ කීර්තිනාමය ගණනය කිරීම.

බහුතරයක් කීර්තිනාමය නිවැරදි ලෙස ගණනය කර සම්පූර්ණ කර මුළු ලකුණු ලබාගෙන තිබුණේය.

(b) අවශ්‍යතාවය: 2021 මාර්තු 31 දිනට ඒකාබද්ධ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීම. බහුතරය මෙම කොටස සඳහා ලකුණු 05 කට වඩා ලබාගෙන තිබුණි.

පහත දැක්වෙන පොදු වැරදි සිදුකර තිබේ:

- (1) වැඩිපුර අයකර තිබූ ක්‍ෂය ප්‍රමාණය වූ රු.600,000/- ම එකතු කොට දේපළ පිරියත සහ උපකරණ ශේෂය ගැලපීම් නොකර පෙන්වා තිබීම.
- (2) වැඩිපුර අයකළ ක්‍ෂය ප්‍රමාණයෙන් 80% ක් ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ගිණුමට බැර කර නොතිබීම සහ වැඩිපුර අයකළ ක්‍ෂය ප්‍රමාණයෙන් 20% ක් පාලනයෙන් තොර හිමිකම් ගිණුමට (non-Controlling) බැර කර නොතිබීම.
- (3) උපලබ්ධි නොව ලාභ අඩු කරමින් නොග ශේෂය ගලපා නොතිබීම.
- (4) උපලබ්ධි නොවූ ලාභයෙන් 80% ක් ඒකාබද්ධව රඳවා ගැනීම් ගිණුමට හර කර නොතිබූ අතර උපලබ්ධි නොවූ ලාභයෙන් 20% ක් පාලනයෙන් තොර හිමිකම් ගිණුමට හරකර නොතිබීම.
- (5) සමාගම් අතර වූ රුපියල් මිලියන 12ක ගනුදෙනු වෙලඳ සහ තවත් ලැබිය යුතු මුදල් සහ වෙළඳ හා තවත් ගෙවිය යුතු මුදල් ගිණුම් වලින් ඉවත්කර තිබුණේ නැත.
- (6) වත්කම් ඉවත් කිරීමෙන් ලද රුපියල් බිලියන 3 ක ලාභය ඒකාබද්ධ රඳවාගත් ඉපැයීම් ගිණුමට මාරුකර නොතිබුණි.

මෙම ප්‍රශ්නය සඳහා සමස්ත කාර්යසාධනය සතුටුදායක මට්ටමක තිබුණි.

- - -

විභාග අයදුම්කරුවන්ගේ සාධන මට්ටම දියුණු කර ගැනීමට සැලකිල්ල යොමු කළ යුතු පොදු කරුණු:

- 1. නව විෂය නිර්දේශය පූර්ණ වශයෙන් හොඳින් අධ්‍යයනය කර තිබීම හා නව විෂය කරුණු පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම.
- 2. ප්‍රශ්නය කිහිප වතාවක් මනා අවධානයකින් කියවිය යුතු අතර, අවශ්‍ය තැන්වලදී පෙරවැඩ පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
- 3. ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීමේදී උපකල්පනයන් කර ඇත්නම් ඒවා පැහැදිලිව පෙන්විය යුතුය.
- 4. අන් අකුරු කියවිය හැකි ආකාරයට ලිවීම වැදගත්ය. ප්‍රශ්න අංක නිවැරදිව නිසි පරිදි යෙදීමටද කටයුතු කළ යුතුය. උත්තර පත්‍ර බාරදීමට පෙර, ප්‍රශ්න අංක ආදිය නිසිපරිදි යොදා තිබේදැයි නැවත පරීක්ෂා කර බැලීම අත්‍යවශ්‍යය.
- 5. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් නිවැරදිව පිළිපැදීම සඳහා අවධානයෙන් කියවා බැලිය යුතුය.
- 6. පසුගිය විභාග ප්‍රශ්න පත්‍ර, යෝජිත උත්තර සහ නියාමක ප්‍රශ්න පත්‍ර පරිශීලනය කිරීමෙන් තම දැනුම ප්‍රශ්න කළ හැකිය. සමාන රටාවන්ගෙන් හා ව්‍යුහයන්ගෙන් යුත් ප්‍රශ්න නැවත නැවත විභාගයන්හිදී අපේක්ෂා කළ හැකි බැවින් මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම වාසිදායකය.
- 7. ස්ව-අධ්‍යයන පාඩම්මාලා අධ්‍යයනය කිරීම හා එහි ඇති උත්තර පරිශීලනය කිරීම ඉතා වැදගත්ය. දැනුම තහවුරු කරගැනීමට මෙම විෂය සම්බන්ධව ඇති පොත්පත්, සඟරා හා ලිපි ආදිය පරිශීලනය කළ යුතුය.
- 8. විභාගයේදී කාලය මනාව කළමනාකරණය කර ගැනීම තීරණාත්මකය. එක් එක් ප්‍රශ්නයට වෙන්කර ඇති ලකුණු මගින් ඒ සඳහා වෙන්කළ යුතු කාලය පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත යුතුය. එම කාලරාමුවෙන් පිටපැනීම අවාසිදායකය.
- 9. පෙර සූදානම සහිතව විභාගය සමත්වීමේ තීරණය පරම වේගතාවෙන් විභාගය සඳහා පෙනී සිටිය යුතුය.

- * * * -